Lex Heinze.

Cestou telegrafickou bylo sem z Německa již několikráte oznámeno, že se před berlínskou říšskou radou nalézá jakýsi zákon Heinzův. V posledních zprávách se dokonce uvádí, že vláda německá jest odhodlána zákon ten nechat v příštím zasedání parlamentu německého raději mlčky pochovati, než aby o něm opětně mělo býti jednáno. O tomto zákonu tedy podáváme čtenářům svým následující vysvětlení:

Veškerá umělecká obec německá, výtvárníci, literáti, dramatičtí umělci—pak novináři, politikové, učenci a potom nekonečná armáda lidí, kteří se o umění "interesují", ti všickni na nejvýše jsou vzrušeni, poněvadž pokrytecká pruderie má rušiti, ba v mnohém ohledu nemožným činiti volné umělecké tvoření. A ne pouze Německo, nýbrž také umělecký svět zahraničný trne při myšlence na attentát, který právě v Německu podniká se proti umění.

Jaký má původ zákon Heinzův? Je Heinze nějaký poslanec nebo člen spolkové rady německé, nebo zbožný farář, či superintendent? Jak byl při začátku označován v listech francouzských a italských? Nikoli. Heinze byl, či vlastně je darebákem, jenž v Moabitské komůrkové káznici odpykává si trest patnáctiletého žaláře a jenž k trestu tomu již před desíti lety byl odsouzen proto, že za spolupůsobení své prostituované milenky zabil v jedné z postranních ulic přísného ponocného, který ve čtvrti té houfně se zdržující "dámy" znepokojoval. Při této soudní aféře vyvřel na povrch takový kal z berlínského života, že hrůzou každý trnul a že také ihned zakročil císař, aby zákonnými prostředky zasáhlo se ve shnilá hnízda nemravnosti, jakými se přede všemi jinými městy v říši bohabojnosti a dobrých mravův osvědčily býti některé čtvrti berlínské. Toho ale chopila se ihned společnost mukrův a evangelicko-positivních pietistů ze školy Hengstenbergovy a ti ve sdružení s katolickým centrem a kdekoli jde o obmezení nějaké svobody vždy ochotné vlády, sestrojili obrovský zákon, jenž má víc než 200 paragrafů a jehož účelem je chrániti nevinnost před ďablem.

Kdyby zákon ten stal se skutkem — potom bude si moci státní návladní dle libosti vybrat a poslati z umělců, kdo se mu uzdá, na několik neděl nebo měsíců do vězení. Nejhůř pocholí při tom ovšem divadlo. Moderní repertoir francouzský musí býti z německých divadel nutně vyloučen, rovněž realistická dramata původní, v nichž spočívá dnes ale největší význam německé literatury dramatické, zbude pouze starý Kotzebue s Roderichem Benedixem a "vlastenecko-hohenzollerská" dramatická lýra páně Wildenbruchova. Aby v pokoutních ulicích berlínské čtvrti hamburské nevraždili nevěstky a jejich pomocníci strážníky a ponocné, nebude napříště dovoleno divadlům dávat kusy Sudermannovy a Hartmannovy, a Begos nesmí se napříště odvážiti již k žádnému aktu. Co nebude míti na sobě pruský vojenský plášť—sebere se a zavře se.

Ještě stoletá ročnice.

K divadelní působnosti Š. K. Macháčka.

Národní divadlo přijalo a pěstuje pěkný úkol vzpomínati ve chvíli památné těch, kdož za prvních záblesků národního uvědomění prostředkem divadelních dojmů snažili se šířiti a upevňovati vědomí národní. Představení ochotnická, překládání cizích a sepisování původních her byly tehdy z nejvýdatnějších zbraní buditelského postupu.

Vítáme vděčně každou příležitost, která nám oživí v paměti vzpomínku na pracovníky, kteří v těch vzdálených dobách kladli tak skromné na oko a přece tak výdatné základy k budově tak utěšeně už rozsáhlé dnešní národní práce.

Snad pouhou náhodou se stalo, že loňského roku omeškána příležitost uctiti pzmátku muže, kterému v počátkách našeho divadla náleží místo ne poslední. V prosinci minulého roku dovršeno bylo sto let od narození Šimona Karla Macháčka, skladatele roztomilé, podnes nemalé oblíbenosti u širokého obecenstva se těšící veselohry "Ženichové."

Š. K. Macháček, dne 17. prosince 1799 v Praze narozený a dne 2. října 1846 zde zesnulý, náležel k nejlepším své doby stylistům českým. Nikdo menší, než Josef Jungmann, kdysi na kus českého překladu Homerovy Illiady studentá Macháčka připsal památná slova: "Zachovejž Vás Bůh — a Vy budete někdy ozdobou vlasti!"

Taková slova předního vlastence a učence českého mohla býti ovšem jen pružinou mladistvému, sotva sedmnáctiletému snaživci. S horlivostí nevšední pracoval Macháček v rozličných oborech literárních a všeliké obtíže a překážky, které mu hlavně chudoba v cestu kladla, pevnou vůlí překonával. Byl synem prostého sítaře; matka Marie, rodem Šubertova, měla sice zámožnější příbuzenstvo, avšak naprosto odcizené. Nebylo nikoho, kdo by byl pilnému mladíkovi nějak přispěl.

Jungmann, tehdy třídní rhetoriky, oblíbil si Macháčka i obrátil poněmčilého ke smýšlení národnímu, v němž Macháček záhy nalezl soudruhů rovně smýšlejících: Čelakovského, Chmelenského, Kamarýta, Tomsu, mladšího Jungmanna, Vaňka, Rokosa a později zvláště Vinařického.

O působení a životních příhodách Macháčkových podal zevrubnou studii prof. Antonín Truhlář v "Kroku" roku 1887. Zde buď jen stručně dotčena jeho snaha o divadlo, která po celý život ho provázela.

Četbou klassických spisů nadšen umínil si, aspoň překladem opatřiti, čeho literatuře české původní se prozatím nedostávalo, totiž velkého dramatu. I sáhl předem ke Goethovi a asi roku 1820 pořídil a roku 1822 vydal překlad "Iphigenie v Taurii". Jinoch dvacítiletý neměl ovšem ještě žádoucí obratnosti spisovné; nedostatek slovné hmoty i tvarů jazykových a slohových citelně se kladl na překážku horlivé snaze. Leč to byla společná bolest všech tehdejších literátů, prací na národa roli dědičné zabavených. Přátelé uvítali výkon Macháčkův s nadšením a sám mistr Goethe, přijav zaslaný exemplář a dav se o snahách mladé literatury české poučiti, vyslovil Macháčkovi uznalost svoji zvláštním listem.

Aby napomohl společenským zábavám českým, sebral Macháček zásobu básní k deklamacím a přimnoživ nevlastní skladby tyto několika vlastními plody, vydal roku 1823 "Krasořečníka," v němž otištěno vše, co tehdy příhodného, obzvláště z oboru výpravného a vlasteneckého, po ruce bylo. Nejvíce básní poskytli tu J. J. Marek, Šafařík, Čelakovský, Jungmann, Hercog, Kollar, Šnajdr, Klicpera, Štěpnička, Tomsa.

Téhož roku opatřil Macháček překlad Castelliova textu k Weiglově opeře "Rodina švýcarská." Mnoho let před tím nebyla žádná opera v jazyku českém v Praze dávána. Nebylo tu knihy, nebylo zpěváků a zvláště zpěvaček češtiny znalých — bylo však, jako vždy v národě českém, dosti hudebníků a jinak hudebně vzdělaných osobností. Také Macháček měl značnou znalost hudební a miloval zpěv. V stálé snaze, aby nějaké slušné představení operní pořídili, získali pražští ochotníci dvě mladistvé, nadané pěvkyně, Kateřinu Kometovu (potomní Podhorskou) a Marii Šulcovu (potomní choť Macháčkovu). Macháček s upravením textu si přispíšil a s Chmelenským všemožně Štěpánkovi k vypravení opery napomáhal. Pro ochotníky tím spíše opera ta se hodila, že se tam zpěvy s přístupnějším recitativem a rozmluvou střídají. Opera šťastně nastudována i dávala se k radosti Pražanů dne 28. prosince 1823 odpoledne ve stavovském divadle, zvláště k tomu propůjčeném.

Divadlo bylo tehdy přeplněno. Nemalá zvědavost, kterak to "ti Čecháčkové" vyvedou, přivábila i německé obecenstvo do divadla. A výsledek byl skvělý. Slyšme, kterak vyličuje dojem představení Čelakovský:

"I vyjde Emelina (Kometova), oko baví na se obrácené, ucho rozslazené vnímá mateřské zvuky, pod rouškou nebeské hudby a andělského zpěvu. Každý v opojení, každý tleská v pochvalu, jen já tu stojím, rád bych tleskal, raději.... to bylo podivné kouzlo! Znám vás nyní, slzy radosti! Nemajíc radost více místa vnitř, slzami ven—ven sobě činila průchod! To byl oučinek tvůj, rozmilá mluvo naše! To byl oučinek lásky k tobě! — Viděl jsem již mnohem pěknější opery, i zpěv krásný slyšel jsem, ale mocnost zpěvu cizomluvného jen tak jaksi povrchně překlouzla povždycky přes mou hruď. Tenkráte to bylo jinak, a do smrti nezapomenu na tu sladkosmutnou chvíli."

Josef Jungmann píše příteli svému prof. Fr. Šírovi do Jičína: "Nemohu Vám vysloviti, jak nás Rodina Švejcarská všecky okouzlila; veliká část nás plakala radostí.,' A J. J. Marek svědčí: "I Němci, hned jak první části vyslechli, s podivením vyznali, že jim jest, ne jakoby českou, dle obecného mínění tvrdou, ale ohebnou, ke zpěvu stvořenou řeč vlaskou slyšeli."

Překladatel textu Macháček zvýšil dojem obecenstva zvláštní znělkou, jižto byl k poctě pěvkyně Kometové složil a v divadle rozdávati dal. Účinek opery české byl pronikavý, libozvučnost našeho jazyka proti všem předsudkům německým prokázána, přístup českým hrám do stavovského divadla, nešetrně zabraňovaný, byl rázem usnadněn. Dlouho o české opeře se rokovalo v obecenstvu a zvláště mezi spisovatelstvem, a sám Jungmann, vědeckými pracemi a učitelstvím zaměstnaný, jal se překládati text k Mozartově opeře "Únos ze Serailu", i vyzýval Šíra a Ant. Marka, by podobně činili. Druhé představení Rodiny Švýcarské, ještě skvělejší, dáváno dne 18. ledna 1824 a konány hned take zkoušky k opeře nové, Cherubiniově "Vodaři", též textem Macháčkovým opatřené. Opera tato náleží k výkonům obtížným a proto bývala na německém divadle zřídka dávána. Avšak herci a pěvci čeští překonali všechny obtíže a "Vodař" po česku dáván dne 25. dubna 1824 za všeobecné pochvaly. Při tomto představení vydán tiskem i text s titulem: "Vodař. Zpěvohra ve třech jednáních. Z Bouillyho Les deux journées a G. F. Treitschke od S. K. Macháčka." Opera náležela pak na jevišti českém k nejoblíbenějším i byl v ní, jak Chmelenský referoval, "od hlavní osoby Vodaře až na nejmenší každý dokonalým."

V letních měsících — od sv. Jana Nep. do sv. Václava — české hry se nedávaly, i byly jaksi v náhradu pořádány koncerty a akademie, při nichž Macháček svou znalostí hudební radil a pomáhal. Při jedné takové akademii, dne 18. července 1824 na Barvířském ostrově (Žofíně) dávané, upravil české texty pro pěvce a přednášel sám Schillerova "Potápěče" v předkladu Markově. Tenkráte hrál také své první variace na housle geniální, tehdy 17letý Slavík.

Když na podzim opět se brány divadla pro české hry otevřely, přibývalo obecenstva a počali na hry tyto znenáhla choditi i vysocí hodnostové s purkrabím hrabětem Kolovratem Libstejnským v čele. Český zpěv vábil jako mocí kouzelnou. Macháček, jenž byl zatím zkoušky pro gymnasijní učitelství vykonal a soukromým vyučováním se vyživoval, pracoval nepřetržitě o nových operách, dohotovil "Dona Juana" a vydal jej roku 1825 tiskem. Na jeviště dostala se však tato nesmrtelná opera Mozartova s chatrnějším textem Štěpánkovým. Naproti tomu přijal Štěpánek Macháčkův překlad Rossiniova 'Lazebníka sevillského,' který dával se slavně dne 2. února 1825. Jiná opera Rossiniova "Othello" dávána s přeloženým textem Macháčkovým téhož roku dne 8. února. O účinku této zpěvohry psal Čelakovský:

"Vytržení, aspoň u nás lepších synů, bylo veliké. Tak výborně ta opera provedena, jako jsem jakživ ledva dvě německé viděl. A to mnoho! Horlivost a láska se všude zmahá. Jakýsi Binder, první tenorista v Praze (hlas jako zvonek!), rozený Němec, představoval osobu Roderiga, a sice tak dobře, že málo kde, a to ztíží bylo pozorovati, že Němec zpívá. Arci Macháček si vzal velikou práci s jeho parte, aby co nejměkčeji utvořil, jakož i sám zpěvec nelitoval po mnohé noci, jen aby se Čechům zachoval. Byl tentýž Binder jindy náš veliký hance a odpůrce, ale nyní nemůže češtiny a její lahodnosti v zpěvu dosti vynachváliti. Naši Němčouři se nad tím pozastavují, že prý se opery v češtině lépe než v německém dávají."

Také překlad "Othella" vydal Macháček tiskem v březnu 1826, ostatní texty jeho operní zůstaly v rukopisech, jako Sirotčí dům, Elisena, kněžna Volharská, kníže Raoul nazván Modrovous, Vladimír kníže Novogorodské, Faust, Cosi "fan tutte". Při těchto pracích prospívalo Macháčkovi nevšední vzdělání hudební, i se vyvarovat všeliké tvrdosti, která by ve zpěvu překážela, takže jeho texty obecně vyhlášeny za lahodné a zpěvné. V "Čechoslovanu" r. 1825 napsal referent (Chmelenský?), že "Macháček zvláštní schopnost ve spojování či lépe řečeno ve splynutí každé slabiky s výrazem a trváním hudebním ve své moci má, takže by jedva hudebnímu skladateli možná bylo v zadaném úkolu těchto vlastností lépe šetřiti."

Touto zpěvností textů bylo k zálibě české opery vydatně napomoženo. Macháček počínal si u překládání dosti volně: přeměňoval, přidával a ubíral dle potřeby, aby jednak požadavkům hudebním, jednak domácím reproducentům vyhověl. Také četné písně jeho, k nimž průvod skládali Tomášek, Škroup, Koželuh, Krov, Vašák, Labler a Nesvadba, pro zpěvnost svou získaly si obliby českého lidu.

Macháček sepsal čtvero původních dramatických prací. Rýmovanou veselohru "Ženichové" vydanou tiskem poprvé roku 1826, podruhé v dokonalejším zpracování roku 1841 a od té doby vícekráte. Na pražském divadle se dávala poprvé dne 7. března 1842 a potom častěji. Námět ke hře nalezl Macháček ve staré německé frašce se zpěvy "Schildwache, Tod und Teufel". Však formální zpracování jest samostatné. Později sepsal historickou tragédii "Záviš" z doby Václava II. Přemyslovce. Podnětem byla zde Macháčkovi studie Palackého o mocném pánu Záviši z Rožmberka, jinak z Falkenštejna, uveřejněná roku 1831 v Musejníku. Na pražském divadle dáván "Záviš" teprv po smrti básníkově dne 8. listopadu 1846. Dílo má svou cenu a mnohou stránkou mohlo by provozování posud zajímati. Menší cenu má aktová smutnohra "Bulhar" a čtyřaktová veselohra "Půjčka za oplátku". Z Macháčkových překladů došly uznání Schillerova "Panna Orleanská" a Raupachovy "Nevolníci".

Pokud v Praze meškal, psal Macháček povzbuzující referáty o divadle českém do časopisů. Když pak roku 1828 v Jičíně místo professora obdržel, převzal úkol divadelního referenta přítel jeho Chmelenský. Z Prahy dovezl si Macháček do Jičína družku života, pěvkyni Marii Šulcovu, s níž roku 1829 sňatek slavil. V Jičíně obíral se literaturou odbornou, vydal Českou chrestomatii pro Němce, Ciceronovy řeči proti Catilinovi a jiné drobnější publikace. Působil tam chvalně do r. 1846, kdy vydal své "Drobnější básně", z nichž mnohé, jako "Heřman z Bubna," jsou podnes oblíbeny.

Prsní neduh přinutil Macháčka uchýliti se do pražské všeobecné nemocnice, kde předčasně národu a literatuře odňat byl. Pamětní desku zasadilo občanstvo jičínské na domě, v němž bydlil, a místo, kde s chotí svou Marií roku 1846 pohřben byl, označeno dcerami jeho náhrobní deskou na třetím hřbitově v Olšanech.

ČEŠI V AMERICE.

¶ Krajané st.-louiští pořádají 7. a 8. dubna slavnost roletého otevření Národní budovy, s níž jest spojena i výstava. V sobotu večer bude taneční zábava, v neděli odpoledne koncert a večer tělocvičné výkony st. louiského Sokola. V průběhu slavnosti budou vylosovány různé předměty, darované ve prospěch budovy. V neděli odpoledne promluví k obecenstvu též mayor města St. Louisu. Slavnost pořádají tamní řády Č. S. P. S., jimž Nár. budova náleží, za spoluúčinkování Sokola, Hlaholu, Lumíra, Vlasty a Libuše.

¶ V New Yorku byla, jak se zdá již právoplatně rozhodnuta soudní pře mezi tamními N. Y. Listy a českým pekařem p. Šmídem. Pře ta se tahala asi dva roky před soudy a jednalo se v ní o náhradu za poškození pekařského obchodu páně Šmídova New Yorskými Listy. Časopis ten totiž uveřejnil tak zvané "zasláno" dělníků pekařské Unie, v němž bylo obecenstvo nabádáno, aby pečivo od Šmída nekupovalo, poněvadž dělníkům nevyhověl a nepravou dělnickou známku používal. Šmíd tvrdil, že následkem toho ztratil mnoho odběratelů a obchod pozbyl, začež žádal náhradu na N. Y. Listech. Soud vypadl proti němu, když jeho zástupce žádal za povolení nového soudu, byl odmítnut. V rozsudku praví soudce Gaynor, že Šmíd a jeho obhajce neprovedli důkaz, že ono uveřejnění mělo za následek přímou ztrátu peněžitou a na nepřímé ztráty že zákon žádného ohledu nebere. Šmíd tvrdil, že byl obviněn z padělání uniové známky, soudce však to z překladu onoho článku nepoznává a že nepravé známky užíval, to dokázáno bylo soudně. Proto nebylo obnovení soudu povoleno a p. Tomáš Čapek, který N. Y. Listy co právník ve při této zastával, jest jist, že i vyšší soud rozhodnutí toto schválí, pakli se k němu žalobce odvolá.

¶ V New Yorku pořádá německý komik Eichwald koncert v Turnhalle ve prospěch stávkujících doutníkářů 9. dubna. Koncert ten bude jaksi mezinárodní, neb při něm budou spoluúčinkovati nejlepší české pěvecké a herecké síly, paní Průšová, pánové Tůma, Burian a E. Jedlička.

¶ Stávka doutníkářů newyorských trva beze změny dále a stávkující jsou se všech stran podporováni. Poněvač převážná část stávkářů jest česká, udělují české spolky podporu hojně stávkujícím a pořádají zábavy k účelu tomu. Tak jen Těl. Jed. Sokol odvedla výnos $66.10 z jedné zábavy a ještě k tomu povolila $50 z pokladny. N. Y. Listy sebraly k témuž účelu již $155.95 do posledního března.

¶ Není to dávno co musila nechat propadnout v Chicagu svoji záruku Anna Staňková z obavy, aby se neoctla v žaláři za zločinnou operaci, provedenou na manželce krajana Kakáčka a už zase vychází na jevo nový případ, žel zase z kruhů našich, kdy pomocnice způsobem trestuhodným překročila meze svojí oprávněnosti. V sobotu 31. března odpýváno bylo vyšetřování koronerovo nad manželkou Štěpána Voříška, která stala se obětí zločinné operace a protože okolnosti poukazovaly na to, že ji provedla Marie Vyhnánková, byla táž odkázána k velké porotě a krátce po té odváděl ji výpomocný šerif do okresního vězení. Operace byla prý provedena 17. března t. r. a ve středu dne 28. bř. ubohá oběť zemřela. Vyhnánková, která je pomocnicí asi šest roků, čin za vinu jí kladený ovšem popírá.

¶ Hroznou, dobrovolnou a zúmyslnou smrtí sešel se světa krejčí Jan Štván v Clevelandu. Co dohnalo jej k sebevraždě, je a nepochybně zůstane záhadou. Zdráv byl, s manželkou snášel se vzorně, práci měl, bída jej netísnila, stár byl 40 let, nalezal se ve výkvětu mužnosti — byl jedním z těch, jimž přemnozí mají příčinu závidět a přec považoval život za břemeno a zbavil se jej!. 30. března přišel Štván do hostince p. Hrubýho a poručil si sklenici piva. Paní Hrubá se nalezala sama v salonu a na přání Štvána šla pro manžela. Když se oba vrátili opíral se Štván o nálevnu, ústa pěnou byla pokrytá a pronikavý zápach na karbolku poukazoval. Posláno hned pro tři lékaře a když tito radikální úlevy zoufalci zjednati nemohli, zavolána i ambulance, jež Štvána do jeho obydlí zavezla. Tam dokonal po krátkém trápení. Byl to střídmý a klidný muž, otec pěti dítek, z nich nejstarší 17 roků čítá a náležel ku spolku Rytířů sv. Václava a ku spolku sv. Jana od Clevelandské Jednoty.

¶ Majitele soustružnické parní továrny v Clevelandu, pana Josefa Vobeckého, stihlo v sobotu 31. března osudné neštěstí. Při pokusu navléknouti řemen na hlavní hřídel, zachytil kabátem o roztočené hnací kolo a byl rychle vymrštěn do výše až uvízl, obtočen kolem hřídele. Na štěstí parostroj zastavil a srdcervoucí výkřik nešťastného přivolal paní Vobeckou a lidi v dílně pracující ku místu katastrofy. Hluboce sténající snesen s výše a dopraven do jeho obydlí, kamž v rychlosti povolán lékař. Zjištěno, že prsa Vobeckýho jsou promáčknuta a ucho od hlavy oderváno. Stav jeho prohlášen za povážlivý. Občana Vobeckýho stíhá nehoda za nehodou. Nemnoho tomu let, kdy v téže strojírně bezmála byl oslepen, později prsty mu zmrzačeny a ještě jeho manželka podobným způsobem na ruce byla poraněna. Vobecký jest otcem dvou nezletilých dítek.

¶ Dle březnové zprávy tajemníka jednoty Č. S. P. S., Ant. Jurky, zemřelo během toho měsíce 8 členů pojištěných na $1000, jeden na $750 a jeden bude dle usnešení posledního sjezdu za živa vyplacen. Z pojištěných manželek členů zemřely 4, jimž po $250 vyplaceno bude. Jednota Č. S. P. S. na konci března čítala 10,186 členů pojištěných na $1000 každý a 196 pojištěných na $500.

¶ V Chicagu postřelil hospodský Jargstorf Čecha Vojtěcha Denemarka, vypáliv mu kuli z revolveru z blízkosti přímo do obličeje. Jako se to zhusta děje, povstala z opilosti hádka, při níž prý Denemark hodil po hospodském lahev, načež se uchopil pivní sklenice, aby jí po Jargstorfovi mrštil. Hospodský, jak tvrdí, v sebeobraně vypálil dvě rány z revolveru na Denemarka, z nichž jedna jej zasáhla do obličeje. Kule vnikla Denemarkovi do tváře pod levým okem a lékaři o jeho uzdravení pochybují.

¶ V Českoanglické svob. Škole v Chicagu uveden byl do jednoty Č. S. P. S. nový řád pod jmenem R. H. Vickers, který sestává ponejvíce ze synů starých členů téže jednoty. Nový spolek ten při uvedení svém má již 93 členy.

¶ Ze všech časopisů ve staré vlasti vycházejích jediný socialistický denník Právo Lidu učinil zmínku o podpoře z Ameriky stávkujícím uhlokopům zaslané. Časopis ten ze dne 18. března uvádí, že od Čechů newyorských bylo zasláno 6000 korun a od Sokola newyorského 248 korun na podporu stávkujících. Také se zmiňuje Pr. Lidu o menších obnosech zaslaných z Chicaga.

¶ Ve prospěch stávkujících uhlokopů ve staré vlasti uspořádali čeští hudebníci v Chicagu koncert. Ve zprávě o tomto koncertu podané udávají pořadatelé, že jej navštívilo jen 54 osob a nebýti darů k účelu tomu učiněných, byl by se koncert ten setkal s úplným nezdarem. Od různých firem darováno bylo k tomu účelu 3 sudy piva, 24 lahví vína, 200 doutníků a 2 bedny sodovky a ani tyto darované věci rozprodány nebyly při koncertu v malém, neb po koncertu za cenu sníženou bylo za ně utrženo $8.50. Tu pak není divu, když celý ten koncert vynesl jen $41.95, ač se hudebníci k tomu bezplatně obětovali a mimo tisku a plat ze síně žádné výlohy nebyly. Smutné to vysvědčení dělnické a národní uvědomělosti veliké obce české v Chicagu.

¶ Tento týden vyšlo číslo 4. roč. III. Bratrského Věstníku, v němž mimo jiné uveřejněna jest čtvrtletní zpráva za poslední čtvrtletí minulého roku. Z té vysvítá, že v tom čtvrtletí rozmnožil se počet řádů o čtyry a počet členů a členkyň o 241. Všech členů bylo koncem roku 2551, z nichž bylo 417 pojištěných na $500, 1858 na $1000, 77 na $1500, a 78 na $2000. Členů bez pojištění bylo 121. Členkyň bylo 866, z nichž 539 pojištěno na $250, 208 na $500, 110 na $1000 a 9 bez pojištění. Šest řádů čítalo přes 100 a největší počet měl řád Praha totiž 171. Nejmenší počet členů má řád Králové Hradec, pouze 10, a předstižen jest již daleko řádem Tyrš, kterýž před založením Západní Jednoty čítal pouze 3 členy, však nyní již čítá členů a členkyň 16. Nejzámožnějším je řád Čechoslovan v Nové Praze, Mich., jehož jmění obnáší $4404.35. — Pouze šest řádů čítá jmění své přes $1000. V onom posledním čtvrtletí, ač nebyl ruch velký, kterýž se nemohl rovnati čtvrtletí předcházejícímu, v němž přibylo přes 600 členů, ani právě skončenému, které podobný přírůstek vykazuje, byla přece dosti chvalitebná činnost v řádech. Pouze 18 řádů ze 77 nevykazují žádný přírůstek. Za to čtvrtletí zemřeli tři členové a čtyry členkyně, vyloučeni tři členové a odstoupli členové a členkyně počtem 6. — Za čtvrtletí končící 31. březnem rozmnožen počet řádů do čísla 84, k němuž tento měsíc další čtyry přibudou.

Poslední zprávy z bojiště.

Poslední zprávy z bojiště vždy dychtivě jsou očekávány. Některým přináší radost když čtou o vykonaných skutcích hrdinských, kdežto jiným ta sama zvěst působí žalost, když dočtou se o smrti neb zajetí miláčků svých. Právě tak tomu mnoho v zemi naší těch, kteří upadli v zajetí toho největšího nepřítele — nezdravosti. Proti tomuto jest však lék, Hostetter's Stomach bitters, kterýž zároveň léčí i špatné trávení, žlučnatost, nervosu a bezesnost a co výborný prostředek proti malarii, zimnici a horečce nemá sobě rovna. Má pověst již po 50 roků že vyléčí a zkouška přesvědčí vás o tom, že případ váš nevyléčitelným není a sezdraví se po několika dávkách, že žalu lek váš se sesilu je.

Předplácejte svým přátelům neb známým do Čech časopis Hospodář. Stojí pouze $1.50 ročně.